

Uchwała nr 128/2019
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Gminy Stoszowice nr XI/77/2019
z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zmiany wyboru metody ustalenia opłaty
za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty
oraz stawki za pojemniki o określonej pojemności

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

uchwały Rady Gminy Stoszowice nr XI/77/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zmiany wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemniki o określonej pojemności — wobec braku podstawy prawnej do ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, na których w części nie zamieszkują mieszkańcy, oraz istotnego naruszenia art. 6k ust. 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010).

Uzasadnienie

Uchwała Rady Gminy Stoszowice nr XI/77/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zmiany wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty oraz stawki za pojemniki o określonej pojemności wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 4 grudnia 2019 roku.

W § 1 i § 2 uchwały zostały zawarte następujące regulacje:

„§ 1. Dokonuje się wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w taki sposób, że w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz w przypadku nieruchomości w części niezamieszkałej stosuje się stawki opłat ustalonych w § 2.

§ 2. Ustala się miesięczną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości:

1) 18,00 zł od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość, które są zbierane i odebrane w sposób selektywny z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Stoszowice;

2) Domki jednorodzinne posiadające kompostownik przydomowy, określa się niższą stawkę tj. 1,00 zł od osoby zamieszkałej daną nieruchomość;

3) W przypadku nieruchomości, na której w części nie zamieszkują mieszkańcy, określa się następujące stawki o określonej pojemności:

a) 110 l, 120 l — 16,00 zł miesięcznie za wielokrotną obsługę pojemnika;

b) 1100 l — 54,00 zł miesięcznie za wielokrotną obsługę pojemnika.

4) Określa się stawkę opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciele nieruchomości nie wypełnią obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w wysokości stanowiącej trzykrotność stawki o której mowa w pkt 1, 3”.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu stwierdziło, co następuje:

W ocenie Kolegium ustalenie w § 2 pkt 3 badanej uchwały stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, na których w części nie zamieszkują mieszkańcy, nie znajduje podstawy prawnej. Zgodnie z art. 6c ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010), zwanej dalej „u.c.p.g.”, rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W uchwale Rady Gminy Stoszowice nr XI/75/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów z terenu Gminy Stoszowice określono szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w ramach której odbiera się od właścicieli nieruchomości zamieszkałych każdą ilość odpadów komunalnych zebranych w pojemnikach, w które wyposażona jest nieruchomość zgodnie z postanowieniami Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Stoszowice (§ 1 i § 2). Przy tym w uchwale Rady Gminy Stoszowice nr XI/74/2019 z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stoszowice określono minimalną pojemność pojemników do zbierania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na terenie nieruchomości dla wybranych nieruchomości w części stanowiących nieruchomość niezamieszkałą (§ 6 ust. 3 pkt 2–6 uchwały).

W związku z tym, że Rada Gminy Stoszowice nie postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, nie ma podstawy prawnej do odbierania odpadów komunalnych w części nieruchomości mieszanej, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, a w konsekwencji ustalenia stawki dla nieruchomości, która w części stanowi nieruchomość niezamieszkałą.

Kolegium wskazuje, że nawet gdyby Rada Gminy Stoszowice postanowiła w drodze uchwały o objęciu określonych rodzajów nieruchomości niezamieszkałych zorganizowanym przez Gminę systemem odbierania odpadów komunalnych, to ustalone w § 2 ust. 3 lit. a uchwały stawki opłat dla pojemników o pojemności 110 l i 120 l w wysokości 16 zł miesięcznie przekraczają maksymalne stawki wynikające z art. 6k ust. 2a pkt 5 u.c.p.g., a w konsekwencji stawki opłaty podwyższonej wynikające z art. 6k ust. 3 u.c.p.g. Zgodnie z art. 6k ust. 2a pkt 5 u.c.p.g. rada gminy ustala stawki opłat w wysokości nie wyższej niż maksymalne stawki opłat, które za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny wynoszą za miesiąc, w przypadku metody, o której mowa w art. 6j ust. 3 ustawy, 3,2% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za pojemnik o pojemności 1100 litrów lub 1% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za worek o pojemności 120 litrów, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości; za pojemniki lub worki o mniejszej lub większej pojemności stawki opłat ustala się w wysokości proporcjonalnej do ich pojemności. Przy uwzględnieniu, że przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ogółem w 2018 r. wyniósł 1693 zł (obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem w 2018 r.; M.P. poz. 278), maksymalne stawki opłaty za pojemniki o pojemności 110 l i 120 l wynoszą odpowiednio 5,41 zł i 5,91 zł.

Zgodnie z art. 6k ust. 1 pkt 1 u.c.p.g., rada gminy zobligowana jest do dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 tej ustawy oraz ustalenia stawki takiej opłaty. W przypadku metody, o której mowa w art. 6j ust. 1 pkt 1 u.c.p.g., opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest obliczana jako iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej

na podstawie art. 6k ust. 1 u.c.p.g. W § 1 badanej uchwały zarówno nieprecyzyjnie określono metodę ustalenia opłaty dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, jak i wskazano nieprawidłowo sposób naliczenia opłaty.

Stosownie do postanowień art. 5 ust. 1 pkt 3 u.c.p.g. obowiązkiem właścicieli nieruchomości jest zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych. W myśl art. 6k ust. 3 u.c.p.g. rada gminy określa stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej na podstawie art. 6k ust. 1 u.c.p.g. Z kolei art. 6k ust. 4a u.c.p.g. stanowi podstawę do zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych.

Rada Gminy Stoszowice określając podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, powinna ustalić stawkę poprzez wskazanie właściwej stawki kwotowej. Podkreślić należy, że w uchwale rady właściwa stawka powinna być określona jednoznacznie, bez konieczności jej samodzielnego obliczania.

W ocenie Kolegium określenie natomiast kwotowo stawki w przypadku właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym stanowi istotne naruszenie art. 6k ust. 4a u.c.p.g. Przepis ten nie przewiduje bowiem różnicowania stawek, lecz wprowadzenie ulgi. Stosownie do tego przepisu Rada Gminy powinna zwolnić w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych.

Wskazuje się również, że w podstawie prawnej badanej uchwały wskazano nieprawidłowe przepisy i nieaktualny publikator ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Badana uchwała jest w rozumieniu art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym aktem prawa miejscowego o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, adresowanym do ogółu podmiotów. Dla tych przepisów są wymagane wyższe standardy jednoznaczności i określoności. W związku z tym postanowienia uchwały powinny być na tyle spójne, precyzyjne i czytelne, aby nie budziły wątpliwości interpretacyjnych, a regulacje w niej zawarte powinny w sposób pełny i kompleksowy wyczerpywać delegacje nałożone przez ustawodawcę.

Wobec powyższego, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Gminy Stoszowice przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus